

Î N C H E I E R E

24 iunie 2020

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Nadoni Grup”, reprezentată de avocatul Serghei Zubco,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Nadoni Grup” împotriva Biroului Vamal Centru privind anularea actului de inspecție, obligarea recalculării și restituirea sumei achitate suplimentar,

împotriva deciziei din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 16 iulie 2018 Societatea cu Răspundere Limitată „Nadoni Grup” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Centru privind anularea actului de inspecție pentru declarația vamală nr.2070I 37064 din 14 mai 2018, obligarea efectuării recalculului și restituirea sumei de 54 479 de lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, potrivit contractului nr. ML-RG20181502 din 15 februarie 2018 și invoice-lui comercial nr. IHR 00218000000357 din 05 mai 2018, SRL „Nadoni Grup” în calitate de comparator, a procurat de la Rencsan Pazarlama Dis. Ticaret LTD STI Turcia, cu scopul de a introduce pe teritoriul Republicii Moldova marfă, chimie de menaj, în valoare de 17467,04 USD.

Conform declarației vamale nr. 2070 I 37064 din 14 mai 2018, drepturile de import pentru marfa introdusă pe teritoriul Republicii Moldova de către SRL „Nadoni Grup” au fost evaluate la sumă de 62 843 de lei.

A susținut că, la declarația vamală au fost anexate următoarele documente: contract de vânzare-cumpărare nr. ML-RG- 20181502 din 15 februarie 2018, scrisoarea de trăsură în carnetul TIR prevăzut de Convenție, factura comercială (invois), nr. IHR 00218000000357 din 05 mai 2018, certificate de origine a mărfii din 09 mai 2018, declarația vamală a țării de export cu semn de autentificare nr. 18341300ex292621 din 09 mai 2018, calculația cheltuielilor din 10 mai 2018, price list (corespondența comercială purtată în vederea negocierii prețului), paching list din 08 mai 2018.

A menționat că, funcționarul biroului vamal, după prelucrarea datelor în programul Asykuda, a refuzat validarea declarației vamale, și la 15 mai 2018, a întocmit actul de inspecție, în care s-a indicat că în urma verificării corectitudinii determinării valorii în vamă s-au stabilit riscuri potențiale, și anume pct. 32 lit. e) din Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă. Prin același act de inspecție, colaboratorul vămii, denaturând lista actelor prezentate a propus prezentarea repetată a contractului de vânzare – cumpărare, oferta de preț de la producător/vânzător, corespondența comercială purtată în vederea negocierii prețului, declarația vamală de export, comenzile de livrare, catalogul mărfurilor, alte documente și informații care sunt în măsură să dovedească realitatea valorii enunțate.

Astfel, pentru înlăturarea dubiilor, în termenul stabilit de colaboratorul vamal, SRL „Nadoni Grup” a prezentat documentele solicitate, și anume: contractul de vânzare-cumpărare nr. ML – RG20181502 din 15 februarie 2018, price list (oferta de preț de la producător), catalogul mărfurilor, comanda de livrare (comercială), proforma, acte de verificare, declarația vamală a țării de export cu speciment în original, corespondența comercială purtată în vederea negocierii prețului, scrisoarea de transport internațional CMR.

La 16 mai 2018, continuând procedura de control vamal privind verificarea valorii în vamă, în baza actelor înaintate inițial și suplimentar, colaboratorul vamal a întocmit actul de inspecție prin care a concluzionat că s-au constatat divergențe și lipsuri de informații după cum urmează: contractul de vânzare-cumpărare nu conține asortimentul de marfă și nu are termen de valabilitate, în comanda prezentată se regăsește doar cantitatea mărfii comandată, invoice-ul nu face referire la contract, de asemenea nu se reflectă condiția de achitare, reclamantul a declarat termenul de achitare - în avans, însă nici în borderoul de acte și nici suplimentar dispoziția de plată nu a fost prezentată, totodată, s-au stabilit discrepante considerabile a valorii declarate comparativ cu valoarea mărfurilor identice anterior importate.

SRL „Nadoni Grup” a considerat că actul de inspecție este ilegal și urmează a fi anulat de instanță, așa cum organul vamal a majorat valoarea în vamă a mărfii fără a avea un temei legal în acest sens, astfel încât reclamanta era obligată la achitarea drepturilor de import în sumă de 117 322 de lei, deși conform declarației și actelor prezentate urma a fi achitată suma de 62 843 de lei, surplusul nejustificat fiind de 54 479 de lei.

A susținut că, după ce a fost emis actul de inspecție preparator prin care s-a solicitat prezentarea setului de acte suplimentare (repetate) pentru determinarea valorii în vamă a mărfii importate, conform metodei I, SRL „Nadoni Grup” a prezentat colaboratorului vamal toate actele solicitate, inclusiv declarația de import, dispoziția de plată și actul de verificare, deși acesta a indicat faptul neprezentării documentelor nominalizate.

Astfel, reclamanta a conchis că, valoarea în vamă anunțată este veridică și este confirmată prin actele comerciale, de trăsură, contractul, factura comercială, certificatul de origine, parking list.

A invocat că, în scopul soluționării litigiului în ordinea prealabilă, SRL „Nadoni Grup” a expediat cerere prealabilă în adresa Biroului Vamal Centru și Serviciul Vamal, prin care a solicitat anularea actului de inspecție din 16 mai 2018,

pentru declarația vamală nr. 2070I 37064 din 14 mai 2018 cu efectuarea recalculării și restituirea către SRL „Nadoni Grup” a sumei de 54 479 de lei, însă, cererile prealabile nu au fost soluționate.

Solicită reclamantul anularea actului de inspecție emis de Biroului Vamal Centru din 16 mai 2018, pentru declarația vamală nr. 2070I 37064 din 14 mai 2018, și obligarea Biroului Vamal Centru la efectuarea recalculării și restituirea sumei de 54 479 de lei, încasați suplimentar pentru devamarea mărfurilor importate conform declarației vamale nr. 2070 I 37064 din 14 mai 2018.

Prin hotărârea din 21 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Nadoni Grup” împotriva Biroului Vamal Centru privind anularea actului de inspecție, obligarea recalculării și restituirea sumei achitate suplimentar.

Prin decizia din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de avocatul Serghei Zubco împotriva hotărârii din 21 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

În motivarea deciziei, instanța de apel a reținut că, instanța de fond just a constatat că acțiunea reclamantului este neîntemeiată, constatând cert că argumentele invocate în acțiune au un caracter declarativ.

Colegiul a constatat că, în rezultatul verificării corectitudinii determinării de către declarant a valorii în vamă, colaboratorii vamali au constatat că metoda I de determinare a valorii în vamă nu poate fi aplicată, deoarece documentele prezentate nu întrunesc condițiile prevăzute de art. 11 a Legii nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal și pct. 13, 14, 15 din Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor, deoarece nu a fost prezentat setul complet de acte obligatorii. Respectiv, în rezultatul controlului documentar anexat la declarațiile vamale, colaboratorii vamali au stabilit că, declarantul nu a prezentat înscrisuri care să confirme valoarea mărfurilor cumpărate, cu atât mai mult că, în contractul prezentat nu a fost identificată marfa și valoarea acesteia.

Astfel, pentru confirmarea valorii declarate, organul vamal a solicitat SRL „Nadoni Grup” să prezinte corespondența comercială purtată în vederea încheierii și negocierii prețului, contractul de vânzare-cumpărare, price-list, și alte acte și informații care sunt în măsură să dovedească realitatea valorii anunțate, și a propus că, sunt în drept să declare valoarea în vamă a mărfurilor prin aplicarea metodelor alternative prevăzute de art. 12-17 din Legea cu privire la tariful vamal sau să solicite amânarea determinării definitive a valorii în vamă, fiind stabilite în acest sens termenele limită pentru prezentarea documentelor menționate în actele de inspecție contestate în prezenta cauză.

Instanța de apel din suportul probator administrat la caz a atestat că, SRL „Nadoni Grup” în calitate de declarant în sensul prevederilor Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 15 august 2016, a pretins la stabilirea valorii în vamă a mărfii conform metodei nr. 1 stabilită de Legea cu privire la tariful vamal, adică în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau de plătit, organului vamal fiindu-i prezentate unele documente care în viziunea declarantului ar confirma pe deplin valoarea în vamă declarată, însă, pentru aplicarea metodei 1 - în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau de plătit, caracteristica de bază și

condiția esențială a tranzacției o constituie prețul pentru o unitate de marfa stabilit în contractul comercial. Însă, apelanta-reclamantă nu a prezentat nici o probă care să confirme că, metoda 1 de determinare a valorii mărfii în vamă, ar putea fi aplicată situației din speță or, din actele prezentate organului vamal, nu este posibil de stabilit valoarea exactă a mărfii în vamă.

Astfel, instanța de apel a considerat ca fiind justă concluzia instanței de fond care a stabilit netemeinicia acțiunii formulate or, declarantul nu a prezentat documentele care permit indubitabil calcularea valorii în vamă a mărfii în conformitate cu metoda 1, nici după primirea indicației autorității vamale în acest sens. Corespunzător, s-a dedus că, actul de inspecție contestat de SRL „Nadoni Grup”, este legal și întemeiat, iar argumentele expuse în apel au un caracter declarativ, fiind combătute pe deplin de instanța de fond.

Colegiul a considerat că instanța de fond just a respins și cerința SRL „Nadoni Grup” cu privire la obligarea Biroului Vamal Centru la efectuarea recalculării și restituirea sumei de 54 479 de lei, încasați suplimentar pentru devamarea mărfurilor importate conform declarației vamale nr. 2070 I 37064 din 14 mai 2018, or, cerința respectivă este accesorie cerinței de anulare a actului de inspecție, care a fost respinsă.

Subsecvent, Colegiul a constatat că la caz nu se întrunesc temeiurile legale instituite de art. 26 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ pentru anularea actului administrativ contestat, motiv pentru care Colegiul a conchis că prima instanță just a respins pretențiile reclamantului.

La 17 februarie 2020 SRL „Nadoni Grup”, reprezentată de avocatul Serghei Zubco a depus recurs împotriva deciziei din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate, cu adoptarea unei hotărâri noi de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului recurentul și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, reiterând circumstanțele de fapt indicate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel, menționând că concluziile instanțelor de judecată sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, fiind greșit aplicată legea materială și prematur respinsă acțiunea.

A menționat că contrar rigorilor procedurale și probelor administrate la dosar, instanțele de judecată au susținut necondiționat poziția intimatei privind neprezentarea unor acte suplimentare cerute de autoritatea vamală și depistarea unor erori în actele prezentate, fără a fi constatate anume care acte ar putea fi prezentate suplimentar de către declarant, care sunt erorile depistate și dacă acestea într-adevăr erau de natură să influențeze valoarea în vamă a mărfurilor, instanțele limitându-se doar la stabilirea faptului dat, în baza actului de inspecție contestat, ca temei generic de refuz în acceptarea declarației vamale primare.

A susținut că SRL „Nadoni Grup” s-a conformat prevederilor legale, a anexat la declarația vamală I37064: factura, documentele de transport, actele permissive, necesare pentru acordarea liberului de vamă, fapt confirmat prin borderoul documentelor anexate, deși organul vamal sub pretextul cărorva riscuri nedovedite, emise de programul ASYCUDA a refuzat acceptarea valorii declarate.

A indicat că Biroul Vamal nu a avut temei juridic să indice asupra existenței suspiciunii de marfă subevaluată, insistând la prezentarea documentației suplimentare și alegerea unei metode alternative pentru stabilirea în vamă a valorii,

mai mult, organul vamal nu a argumentat în nici un mod existența suspiciunii de marfă subevaluată, neprezentând probe admisibile și pertinente care să demonstreze legalitatea și rezonabilitatea acțiunilor întreprinse, nefiind clară modalitatea de calcul, criteriile și parametrii valorici, utilizarea cărora a condus spre constatarea prețului mărfii introduse pe teritoriul vamal ca fiind nejustificativ micșorat de către SRL „Nadoni Grup” și astfel încălcate normele pertinente ale legislației vamale.

La 09 martie 2020, Biroul Vamal Centru a depus referință, prin care a solicitat declararea recursului depus de SRL „Nadoni Grup”, reprezentată de avocatul Serghei Zubco împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău, ca fiind inadmisibil sau de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Examinând recursul depus de SRL „Nadoni Grup”, reprezentată de avocatul Serghei Zubco, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când: a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Astfel, potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Din actele cauzei rezultă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 02 octombrie 2019.

Totodată, din materialele dosarului și anume procesul-verbal al ședinței de judecată, rezultă că la pronunțarea dispozitivului deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2019, reprezentantul SRL „Nadoni Grup”, a fost prezent (f.d. 176).

În acest context, este de menționat că în corespundere cu prevederile art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

Prin prisma art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor.

În același timp art. 33 din Codul administrativ, prevede că comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul

procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

Prin urmare, se atestă că decizia din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată avocatului, care acționa în interesele SRL „Nadoni Grup”, în momentul pronuțării acesteia, însă recursul a fost depus abia la 17 februarie 2020, contrar art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, ceea ce denotă că a fost depus peste termenul de 30 de zile de la notificare.

În această ordine, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că în conformitate și art. 24 alin. (1) Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Art. 47 din Codul administrativ prescrie că, acțiunile procedurale întreprinse de reprezentantul împuternicit se atribuie participantului reprezentat. În măsura în care participantul nu contrazice neîntârziat acțiunile întreprinse de reprezentantul împuternicit, acestea se consideră ca fiind întreprinse de participant.

În pofida desemnării unui reprezentant împuternicit, participantul este în drept să întreprindă el însuși acțiuni procedurale.

Culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.

Mai mult, este de menționat că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

În conformitate cu art. 36 alin. (2) Cod administrativ, instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Sub acest aspect, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează că partea recurentă a cunoscut despre decizia din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, și prin urmare, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn vs Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt ignorant cu desăvârșire, care în consecință a generat omiterea termenului prescris la art. 245 alin. (1) Cod administrativ.

Conform art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Astfel, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea depunerii acestuia în termen.

La caz, recurenta SRL „Nadoni Grup”, reprezentată de avocatul Serghei Zubco nu a depus cerere privind repunerea recursului în termen în sensul art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ și, nici nu a prezentat probe concludente și pertinente în vederea argumentării omiterii termenului legal, motiv din care recursul necesită a fi declarat inadmisibil.

Or, în cazul acceptării unui recurs tardiv se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de art. 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, ceea ce este inadmisibil.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere că recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia în temeiul art. 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, de a declara inadmisibil recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Nadoni Grup”, reprezentată de avocatul Serghei Zubco.

În conformitate cu art.art. 193, 230, 245 alin. (1), 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Nadoni Grup”, reprezentată de avocatul Serghei Zubco, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh